

med delvis gentagelse af den bevisførelse, som har fundet sted under straffesagen.

Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen har drøftet nogle spørgsmål vedrørende de gældende regler, der vurderes at give anledning til særlige problemer. Det konkluderes imidlertid, at opgaven med at reformere adhæsiionsprocessen er af så kompleks karakter, at spørgsmålene bør overvejes nærmere under et egentligt udvalgsarbejde. Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen peger i den forbindelse på følgende spørgsmål, som bør overvejes nærmere under et sådant udvalgsarbejde:

- Hvorvidt »ensretningsprincippet« bør ophæves.
- Hvorvidt retten bør have mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet før eller efter, at spørgsmålet om straf afgøres. En sådan ordning kendes fra færdselslovens område.
- Hvorvidt anklagemyndigheden bør have en udvidet pligt til at vejlede den erstatningssøgende om fremsættelse af et erstatningskrav, hvis der sker en ophævelse af ensretningsprincippet, og der indføres mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet før eller efter straffesagens afgørelse.
- Hvorvidt en ophævelse af ensretningsprincippet og en indførelse af mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet før eller efter straffesagens afgørelse bør føre til, at muligheden for at beskikke advokat uden for de sager, som er omfattet af kapitel 66 a, udvides. Navnlig således, at der kommer til at gælde samme regler for betaling af salær og godtgørelse til den beskikkede advokat, som når der er meddelt fri proces.
- Hvordan der i forbindelse med en ophævelse af ensretningsprincippet og en indførelse af mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet før eller efter straffesagens afgørelse, kan skabes hjemmel til at pålægge domfældte sagsomkostninger.
- Hvorvidt Erstatningsnævnet bør have mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet, før straffesagen er afgjort, forudsat at der kun er tvist om erstatningens størrelse, det vil sige i sager, hvor den tiltalte kan erkende erstatningspligten.

Om den nærmere begrundelse for de enkelte elementer i forslagene fra Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen henvises til bilag 2.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

De gældende regler om behandling af borgerlige krav under straffesager (retsplejelovens kapitel 89) svarer i vidt omfang til de regler, der blev indført ved retsplejeloven af 1916. Det gælder bl.a. det såkaldte

ensretningsprincip i retsplejelovens § 992, stk. 1. Justitsministeriet er enig med Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen i, at der er behov for at overveje, om reglerne bør gøres mere fleksible med henblik på at lette forurettedes muligheder for at forfølge et civilretligt erstatningskrav mod den tiltalte. Justitsministeriet er endvidere enig i, at væsentlige ændringer af adhæsiionsprocessen ikke bør gennemføres uden et egentligt udvalgsarbejde.

Justitsministeriet vil anmode Retsplejerådet om at gennemgå de gældende regler om behandling af borgerlige krav under straffesager (navnlig retsplejelovens kapitel 89) og herunder vurdere de spørgsmål, der rejses af Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen, samt komme med eventuelle forslag til ændringer.

5. Pressens adgang til aktindsigt i retsbøger, herunder dombøger

Ved lov nr. 362 af 2. juni 1999, som trådte i kraft den 1. oktober 1999, blev der foretaget en række ændringer af retsplejeloven, hvis hovedformål var at forbedre massemediernes muligheder for at bringe korrekt og dækkende omtale af retssager.

Ved lovændringen blev der bl.a. indsat en ny bestemmelse i retsplejeloven om pressens adgang til aktindsigt (retsplejelovens § 41 a). Bestemmelsen giver pressen adgang til aktindsigt i dokumenter og udskrifter i både straffesager og civile sager.

I § 41 a, stk. 4, bestemmes det, at retsbøger, herunder dombøger, skal være tilgængelige for pressen, dog først når sagen er endt, dvs. når fristen for at anke 1. instansens afgørelse er udløbet, uden at der er anket, eller – hvis sagen ankes – når ankeinstansen har truffet afgørelse. Dette er ikke til hinder for, at domstolene i medfør af almindelige principper om meroffentlighed udleverer dokumenter og domsudskrifter, før sagen er endt, typisk efter domsafsigelsen i 1. instans.

I § 41 a, stk. 6, bestemmes generelt, at de udskrifter og dokumenter, som pressen får aktindsigt i, ikke må være tilgængelige for andre end de journalistiske og redaktionelle medarbejdere ved det pågældende massemedie, og at de kun må anvendes til støtte for journalistisk og redaktionelt arbejde. Retsbøger og domsudskrifter mv. må med andre ord ikke offentliggøres i deres helhed eller gengives ordret i lange sammenhængende passager. Overtrædes forbudet, kan der idømmes bødestraf, jf. § 41 a, stk. 8.

Rigsadvokaten har i en konkret sag afvist at rejse tiltale vedrørende to tv-stationers offentliggørelse på Internettet af byrettens dom i en straffesag. I den pågældende sag var dommen blevet udleveret til pressen